

Artūras Patamsis: „Turime šitokį perlą Kretingoje – lankomiausią Lietuvos muziejų“

Dangirūta BUDRIŪNAITĖ

Yra žmonių, į kurių socialines paskyras reguliariai užsuku pati, nelaukdama, kol pats facebook'as savo nuožiūra kažką „išmes“. Vienas iš tokių – Kretingos muziejaus darbuotojas Artūras Patamsis, pritraukiantis dėmesį savo įspūdingomis fotografijomis iš Žiemos sodo ir dvaro gyvenimo.

Muziejaus ambasadorius

„Nesu aš specialistas, visą gyvenimą dirbau statybose“, – kuklinasi Artūras. Tačiau tuo ir stebina!

Ne fotografas, bet džiugina įspūdingomis nuotrukėmis, ne muziejininkas, ne istorikas ir ne pedagogas, bet rašo knygas vaikams apie Lietuvos dvarų istoriją. Ir ne dailininkas, bet tose knygelėse pateikia žavingus komiksų piešinius. Ne botanikas, nors vasariniai (kaip ir pavasariniai) jo facebook paskyros įrašai gali smarkiai suklaidinti.

Artūras – Kretingos muziejaus apsaugos darbuotojas, direktorės Vidos Kanapkienės, labai pelnytai, pakrikštytas muziejaus ambasadoriumi.

„Nedarau jokios paslaugos. Tiesiog turime šitokį perlą savo mieste. Mūsų muziejus turbūt lankomiausias Lietuvoje – 100 tūkst. lankytojų per metus!“ – sako A. Patamsis.

Tik šio žmogaus dėka aš, ir galbūt daugelis jo įrašus sekančių facebook bičiulių, pirmąsyk gyvenime pamatė babano žiedą. Artūras savo fotografijų ciklu pristato ir šio žiedo evoliuciją iki vaisiaus. Stebiu užgniaužus kvapą.

„Aš ne specialistas“, – kuklinasi Kretingos muziejaus apsaugos darbuotojas Artūras Patamsis, bet jo darbai byloja ką kita. Asmeninio archyvo nuotr.

Štai prieš dvi savaites, liepos 12 d. Artūras pasidalijo žydinčios palmės žiedais ir išsamiai paaiškino: „Kretingos muziejaus žiemos sode pražydo bananas. Rodos, kas čia tokio. Ir iš tikro, kas čia nuostabus. Bet nustebsit, kad nuo žiedo pasirodymo iki vaisiaus sunokinimo praeis net devyni mėnesiai. Vadinasi, tokį bananą, kokį mes nusiperkam parduotuvėje, mes pamatysime tik 2022 m. kovo mėnesį. Žiedas keis savo pavidalą ne kartą. Visai kaip žinduolis.“

Oho, būčiau norėjusi turėti tokį biologijos mokytoją!

Žiedlapis – iki 30 cm

O štai po poros savaitių, liepos 12-ąją, Artūras įkėlė dar įspūdingesnę fotografiją, kurioje jau galima aiškiai įžiūrėti banano kekės kontūrus. Tačiau tai irgi – dar ne vaisius, tik žiedas vėlesnėje žydėjimo stadijoje.

„Pajutęs šilumą, tarsi savo stichijoje, Kretingos žiemos sode bananmedis skuba išnaudoti

trumpos lietuviškos vasaros laiką, – rašo muziejaus darbuotojas. – Nespėjo subrandinti vieno žiedo, kaip jau žydi antras. Ir jau žiedai primena vaisių kekę. Koks spartuolis. Čia jam ne Ekvadoras su laukinėm Iguanom. Nors ir ne gimtoje žemelėje, bet geroje priežiūroje ir pas mus našus.“

„Švyturiui“ pasidomėjus, nuotraukų autorius aiškina, kad banano vieno žiedlapio dydis siekia 25-30 centimetrų.

Beje, muziejuje Artūras atsidūrė prieš 3 metus – kartu su bananu, kaip pats sako.

Augalus palygina ir su animaciniais herojais

Tiesa, Artūras fotografuoja ne tik bananą. Neseniai pasidalijo pribloškiančia sukulento nuotrauka, be abejo, pridėdamas ir informatyvų įrašą: „Kretingos muziejaus žiemos sode, turbūt paskatinta oro sąlygų, primenančiu Afrikos klimatą, pražydo stiebinis sukulentas *Stapelia asterias*, kurios tėvynė ir yra pietva-

karių Afrika. Augalas pavadintas Nyderlandų botaniko Johannes Bodaeus van Stapel garbei, kuris ir aptiko jį tarp margo ir gausaus Afrikos augalų asortimento. Stapelijų yra apie 100 rūšių. Visų žiedai pasakiško grožio, bet... tai reikia pauostyti. To kabeliais neperduosi. Aš pasmalsavau, dar dabar jaučiu tą aromata. Visos vietinės musės susirinko pasimėgauti šiuo parfumerijos antipodu. Šis nuostabus žiedas skleidžia pūvančios mėsos kvapą.“

Ir baigdamas įrašą šmaikščiai priduria, kad žiedlapių forma primena Patriką iš „Kempiniuko plačiakelnio“ animacijos.

Talentų ir pomėgių Artūras turi ne vieną, bet fotografuoti Žiemos sodo grožybes pradėjo... karantino dėka.

„Kovo 13-ą užsidarėme, o prasidėjo pats žydėjimas. Lankytojų nebuvo – į lubas juk nežiūrėsi. Tad ir perėjau visa Žiemos sodą vos ne kaip per katalogą, – pradžių pradžių prisimena vyras. – Tuo metu žydėjo vos ne 30 ar 40 augalų. Pradėjau fotografuo-

ti. O sudėtingo nieko nėra. Internetė paieškai pavadinimo ir išmeta informaciją. Pamačiau, kad žmonėms įdomu. Tada jau ir saulėlydį muziejuje užfiksavau, dar kažką. Fotografuoju ne vien augalus“.

Besišnekant toliau, Artūras prasitaria: „Per savo gyvenimą dirbau tik keliose įmonėse, bet jau kai dirbu, esu labai lojalus savo darbovietai. Pasidomiu, kas įkūrė įmonę, dėl ko ir pan. Taip visa tai ir peraugo į šiojį tokį hobį“.

Beje, augalų netrūksta ir Patamsių namuose, kur juos puoselėja Artūro mama ir žmona. „Ten dar vienas sodas“, – šypsosi vyras.

Aplankė 400 dvarų

Dar viena Artūro aistra – Lietuvos dvarai. Per porą metų kretingiškis jų aplankė daugiau nei 400! Tam skyrė kiekvieną savaitgalį, ir ne tik.

„Liko neaplankytas Ukmergės kraštas ir Vilniaus apskritis. Iš viso suvažinėjau apie 80 tūkst. km – jau 2 kartus, galima sakyti, kirtau pusiaują“, – sako laikraščio pašnekovas.

Artūras sako, kad iš viso Lietuvoje yra per 600 dvarų, neskaičiuojant palivarkų. Su pastaraisiais susidarytų apie 1300. „Iš esmės dvarų turime tiek, kiek turėjome kolūkių, nes kolūkiai kūrėsi dvarų žemėse“, – aiškina muziejaus darbuotojas.

O informacijos apie dvarų istoriją kretingiškis daugiausiai randa lenkų kalba ar kitomis užsienio kalbomis. Lenkiškai moka nuo vaikystės, nes kilęs iš Kauno.

„Juk mes, kauniečiai, net per sovietmetį matėme lenkų televiziją“, – šypsosi.

Daugiau Artūro Patamsio nuotraukų, ir ne tik jų – www.svytu-riolaikrastis.lt VEIDAI

Štai taip atrodo trimečio banano žiedas, kurio vienas žiedlapis siekia net 30 centimetrų. Artūro Patamsio nuotr.

Kretingos muziejaus žiemos sode, turbūt paskatinta oro sąlygų, primenančiu Afrikos klimatą, pražydo stiebinis sukulentas *Stapelia asterias*, kurios tėvynė ir yra pietvakarių Afri- ka. Artūro Patamsio nuotr.